

**Informacja o sytuacji
Krajowych Instytucji Płatniczych (KIP)
i Biur Usług Płatniczych (BUP)
w III kwartale 2014 r.**

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

Warszawa, grudzień 2014 r.

Plan prezentacji

LICZBA I WARTOŚĆ TRANSAKCI PŁATNICZYCH KIP i BUP

FUNDUSZE WŁASNE KIP

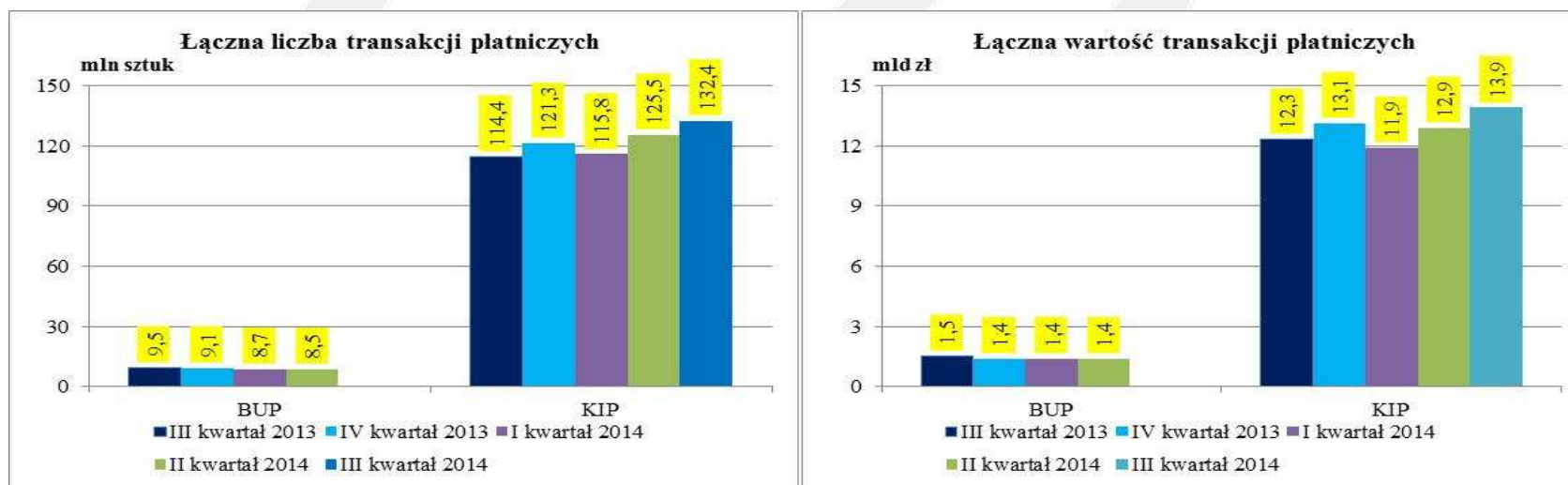
NADZÓR NAD BUP

DZIAŁANIA NADZORCZE KNF WOBEC KRAJOWYCH INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

DZIAŁANIA NADZORCZE KNF WOBEC BIUR USŁUG PŁATNICZYCH

Liczba i wartość transakcji płatniczych KIP

- W III kwartale 2014 r. KNF udzieliła 1 zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Tym samym, na koniec września 2014 r. zezwolenia posiadało łącznie 25 KIP.
- Łączna liczba i wartość transakcji, zrealizowanych w III kwartale 2014 r. przez 23 KIP (2 KIP-y nie realizowały w III kwartale br. transakcji płatniczych) była znacząco wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym okresie łącznie przez 1 062 BUP. Wraz z uzyskiwaniem przez kolejne podmioty zezwoleń na działalność w charakterze krajowych instytucji płatniczych, w kolejnych kwartałach systematycznie i dynamicznie wzrasta dysproporcja pomiędzy łączną skalą działalności KIP a BUP, mierzoną ogólną liczbą i wartością realizowanych przez te podmioty transakcji.

- Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej w III kwartale 2014 r. wyniosła dla KIP 105 zł (wobec 103 zł w II kwartale br.).

Liczba i wartość transakcji płatniczych BUP

- Do dnia 2 grudnia 2014 r. sprawozdania za III kwartał 2014 r. przesłało do KNF 1 062 biur usług płatniczych (78,3%) spośród 1 356 podmiotów objętych tym obowiązkiem.
- Dla porównania do 8 września 2014 r. sprawozdania za II kwartał 2014 r. przesłało do KNF 1 041 biur usług płatniczych (78%) spośród 1 336 podmiotów objętych tym obowiązkiem, do 2 czerwca 2014 r. za I kwartał 2014 r. informacje sprawozdawcze przesłało 1 037 biur (77,9%) spośród 1 331 zarejestrowanych, do 3 kwietnia 2014 r. za IV kwartał 2013 r. informacje sprawozdawcze przesłało 1 086 biur (82,6%) z 1 315 zarejestrowanych, do 26 listopada 2013 r. za III kwartał 2013 r. informacje przesłało 996 biur (78%) z 1 274 zarejestrowanych.
- Ilość zrealizowanych przekazów pieniężnych w III kwartale 2014 r. (łącznie 8,2 mln przekazów) była niższa niż w I i II kwartale br. oraz w poszczególnych kwartałach 2013 r., podobnie ich wartość (w łącznej wysokości 1,3 mld zł) była niższa niż w poprzednich okresach.

Liczba i wartość transakcji płatniczych BUP

- Biura usług płatniczych, które przekazały informacje sprawozdawcze za III kwartał 2014 r. i jednocześnie posiadały zabezpieczenia (umowy ubezpieczenia albo gwarancji), zrealizowały przekazy pieniężne o średniej miesięcznej wartości 366,3 mln zł ogółem (łącznie wartość zabezpieczeń wyniosła 26,7 mln zł), co oznacza, że średni miesięczny poziom pokrycia zabezpieczeniem zrealizowanych w tym okresie przez BUP transakcji płatniczych wyniósł 7,3%.
- Dla porównania w II kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 427,5 mln zł, wartość zabezpieczeń 28,9 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,8%. W I kwartale 2014 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 430 mln zł, wartość zabezpieczeń 28,2 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,6%. W IV kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 408 mln zł, wartość zabezpieczeń 26,8 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 6,6%. W III kwartale 2013 r. średnia miesięczna wartość przekazów wynosiła 435 mln zł, wartość zabezpieczeń 25,6 mln zł, a miesięczny poziom ochrony 5,9%.
- Poziom ochrony (w okresie miesięcznym) w III kwartale br. był niższy od rekordowego pod tym względem III kwartału 2012 r. (kiedy to wyniósł 7,9%), ale najwyższy za okresy od IV kwartału 2012 r. (7%) do II kwartału 2014 r. (6,8%).

Fundusze własne KIP

- Zgodnie z uregulowaniami ustawy o usługach płatniczych, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.
- Z analizy danych sprawozdawczych KIP za I, II i III kwartał 2014 r. oraz za poszczególne kwartały 2013 r. wynika, że kapitały założycielskie instytucji płatniczych kilkakrotnie przewyższają ustawowe minimum. Wyraźnie widoczna jest w tym obszarze dominacja kilku KIP o ugruntowanej pozycji na rynku usług płatniczych, prowadzących działalność na szeroką skalę.
- 24 KIP-y w III kwartale 2014 r. posiadały fundusze własne w wymaganej wysokości (wyższa z kwot: minimalna wysokość kapitału założycielskiego lub kwota obliczona zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Finansów). W przypadku jednego KIP poziom funduszy własnych był niższy niż ustawowe minimum.

Nadzór nad BUP

- Do dnia 4 grudnia 2014 r. z obowiązków wobec KNF nie wywiązało się:
 - 294 biura usług płatniczych (21,7% BUP wpisanych do rejestru KNF do końca września 2014 r.), które nie przesłały KNF informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za III kwartał 2014 r.;
 - 383 biura usług płatniczych (28,2% BUP wpisanych do rejestru KNF na dzień 30 września 2014 r.), które nie przesłały KNF zawartej albo wznowionej umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej.

Aż 185 BUP nie wywiązało się jednocześnie z obu ww. obowiązków.
- Fakt ten może generować ryzyko systemowe i stanowić potencjalne zagrożenie dla pewności obrotu i stabilności krajowego systemu finansowego.
- Na podstawie obowiązujących przepisów, regulujących funkcjonowanie krajowego rynku usług płatniczych, KNF nie posiada uprawnień, umożliwiających wykreślenie z rejestru tych BUP, które nie wywiązują się z ciężących na nich obowiązków sprawozdawczych, wynikających z ustawy o usługach płatniczych.
- W Ministerstwie Finansów trwają prace nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych, w szczególności w zakresie zmiany formy i zakresu nadzoru nad biurami usług płatniczych (projekt założeń skierowany na Komitet Stały Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2014 r.).

Działania nadzorcze KNF wobec KIP

W ramach działań nadzorczych wobec KIP, KNF:

- weryfikuje przekazywane okresowo dane sprawozdawcze (kwartalne i roczne);
- analizuje wyniki finansowe KIP w kontekście ich zgodności z przedstawianymi planami finansowymi;
- przeprowadza inspekcje w nadzorowanych podmiotach w celu weryfikacji zgodności ze stanem faktycznym danych, zawartych w sprawozdaniach okresowych oraz kontroli zgodności prowadzonej działalności w zakresie usług płatniczych z obowiązującymi przepisami prawa (na przełomie listopada i grudnia 2014 r. w 2 krajowych instytucjach płatniczych prowadzone były kontrole przez pracowników UKNF).

Działania nadzorcze KNF wobec BUP

W ramach działań nadzorczych wobec BUP, KNF:

- monitoruje terminowość przekazywania informacji sprawozdawczych,
- monitoruje przestrzeganie obowiązku ochrony środków klientów,
- informuje nadzorowane podmioty o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie przekroczenia ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. euro (w III kwartale 2014 r. nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego przez przepisy ustawy o usługach płatniczych limitu transakcji za okres ostatnich 3 miesięcy),
- kontroluje terminowość realizacji przekazów pieniężnych,
- prowadzi postępowania administracyjne w sprawie nałożenia kar pieniężnych w odniesieniu do podmiotów, które nie dopełniają obowiązków sprawozdawczych, wynikających z ustawy,
- kieruje zalecenia do BUP, co do których ustalono, że uzyskują ujemny wynik finansowy z tytułu prowadzenia działalności innej niż świadczenie usług płatniczych albo nie wykazują przychodów z tytułu prowadzenia tej działalności.

Na podstawie obowiązujących przepisów, regulujących funkcjonowanie krajowego rynku usług płatniczych, KNF nie posiada uprawnień, umożliwiających wykreślenie z rejestru dostawców usług płatniczych tych biur usług płatniczych, które nie wywiązują się z ciążących na nich obowiązków sprawozdawczych.

Opracowanie:

Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej oraz Instytucji Płatniczych